

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžr/161/2012
Identifikačné číslo spisu:	9006010210
Dátum vydania rozhodnutia:	10.09.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:9006010210.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci žalobcov: 1/ F., bytom T., 2/ C., bytom tamtiež, 3/ I., bytom I., žalobcovia 1/ až 3/ právne zastúpení JUDr. Renátou Dolanskou, advokátkou v Košiciach, Mäsiarska 41, proti žalovanému: Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, Chlumeckého 2, P. O. Box 57, Bratislava, za účasti: J., bytom D., právne zastúpená AK Tarabčák, s. r. o., Hlavná 13, Prešov, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. LPO-1349/2006 zo dňa 10. apríla 2006, o odvolaní žalobcov 1/ až 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 1S/287/2006-67 zo dňa 01. februára 2011, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 1S/287/2006-67 zo dňa 01. februára 2011 **p o t v r d z u j e**.

Žalobcom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia zamietol žalobu žalobcov 1/ až 3/ o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. LPO-1349/2006 zo dňa 10.04.2006, ktorým žalovaný na odvolanie J. zrušil rozhodnutie Katastrálneho úradu v Prešove č. Xo 53/2005 zo dňa 12.01.2006, vydané mimo odvolacieho konania na podnet žalobcov 1/ až 3/, o zrušení rozhodnutia Správy katastra Stará Ľubovňa č. X-27/2002 zo dňa 08.11.2002 o oprave chyby v katastrálnom operáte tak, že na LV č. XXX, k. ú. D., v časti B správa katastra zapisala ako jedinú vlastníčku nehnuteľnosti J.. O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že žalobcovia a účastnícke správneho konania ich náhradu nepriznal.

Krajský súd svoj rozsudok odôvodnil v podstate tým, že dňa 08.11.2005 bol katastrálnemu úradu doručený od žalobcov 1/ až 3/ podnet na preskúmanie rozhodnutia správy katastra mimo odvolacieho konania. Rozhodnutie správy katastra nadobudlo právoplatnosť dňa 28.11.2005 (správne malo byť uvedené 2002). Správny orgán vydal upovedomenie o začatí správneho konania dňa 28.11.2005. Krajský súd argumentoval, že v konaní nebolo podstatné, kedy upovedomenie obdržali účastníci konania, pretože toto konanie bolo riadené zásadou oficiality, a teda na rozhodnutie sa nevzťahuje lehota

poda § 68 ods 1 SP. Krajský súd preto dospel k záveru, že katastrálny úrad začal správne konania dňa 28.11.2005, teda pred uplynutím zákonnej trojročnej lehoty.

Žalobcovia v odvolaní vytykali krajskému súdu, že hoci zastávajú rovnaký názor na plynutie lehôt, krajský súd ich žalobu zamietol. Poukazujúc na ustanovenia SP vyjadril názor, že správny orgán môže účastníkov upovedomiť o začatí správneho konania až po tom, čo toto konanie účinne začal. Nesúhlasili s právnym názorom účastníčky konania a žalovaného, že za prvý úkon urobený správnym orgánom voči účastníkom konania treba považovať doručenie prvej písomnosti obsahujúcej upovedomenie o začatí správneho konania. Poukazovali na to, že v prípade prieskumu rozhodnutia mimo odvolacieho konania by mohla nastať situácia, že trojročná lehota uplynie skôr, ako by sa podarilo doručiť upovedomenie o začatí konania čo len jednému z účastníkov. Z uvedených dôvodov žiadali žalobcovia zmenu rozsudku krajského súdu a zrušenie správneho rozhodnutia, alebo alternatívne zrušenie rozsudku a vrátenie veci krajskému súdu na nové rozhodnutie.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcov navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Poukázal predovšetkým na ustanovenie § 65 ods. 1 SP, v zmysle ktorého je konanie o preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania začaté dňom, keď správny orgán urobil voči účastníkom konania prvý úkon (§ 18 ods. 2 SP). Uviedol, že správne konanie ovládané zásadou oficiality je začaté dňom, keď orgán urobil voči účastníkovi prvý úkon a tým bolo v predmetnej veci doručenie upovedomenia o začatí konania. Upovedomenie zo dňa 28.11.2005 bolo expedované až dňa 01.12.2005, teda až po uplynutí trojročnej lehoty. Správny orgán preto nemohol rozhodnutie správy katastra v mimoodvolacom konaní zrušiť.

K odvolaniu žalobcov sa písomne vyjadrila aj účastníčka konania J., ktorá rozsudok navrhla ako vecne správny potvrdiť. Súhlasila s názorom žalobcov, že konanie začaté na podnet správneho orgánu sa považuje za začaté dňom, kedy tento urobil voči účastníkom konania prvý úkon. Zdôraznila však, že takýto úkon môže byť voči účastníkovi účinný, až keď mu bol oznámený - teda keď bola prvá písomnosť od správneho orgánu obsahujúca aj upovedomenie o začatí konania doručená účastníkovi konania v súlade s § 24 a nasl. SP. Vyjadrila názor, že v zmysle § 18 ods. 2 veta druhá SP má správny orgán urobiť úkon voči účastníkovi - ide teda o úkon adresovaný a jeho účinky nemôžu nastať bez toho, aby sa dostal do sféry pôsobnosti jeho adresáta. Za začatie konania preto nemožno podľa nej považovať úkon, ktorý nebol ešte ani v deň jeho vydania expedovaný, teda adresát o ňom nemal vedomosť. K výkladu ustanovenia § 68 ods. 2 SP uviedla, že na to, aby sa na preskúmanie mimo odvolacieho konania nevzťahovala trojročná lehota je nevyhnutné, aby správny orgán začatie preskúmania účastníkom konania oznámil, nielen vydal upovedomenie o začatí konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že odvolaniu žalobcov nemožno vyhovieť. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 10.09.2013 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

Z obsahu spisu súdu prvého stupňa, ktorého súčasťou bol aj administratívny spis žalovaného, vyplýva, že správa katastra začala na podnet účastníčky konania J. konanie o oprave chyby v katastrálnom operáte, ktorá mala spočívať v tom, že na LV č. XXX, k. ú. D., boli zapísaní ako spoluvlastníci nehnuteľností aj ďalšie osoby, hoci podľa darovacej zmluvy z roku 1992 mala byť výlučnou vlastníčkou nehnuteľností J., rod. M.. Správa katastra rozhodnutím č. X 27/2002 zo dňa 08.11.2002 opravila údaje v časti B tohto LV a J. bola zapísaná ako vlastníčka nehnuteľností v 1/1. Uvedené rozhodnutie, vydané podľa ustanovenia § 59 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam, nadobudlo právoplatnosť dňa 28.11.2002.

Žalobcovia 1/ až 3/ požiadali o preskúmanie uvedeného rozhodnutia správy katastra mimo odvolacieho

konania namietajúc, že správa katastra svoje rozhodnutie o oprave chyby v operáte nedoručila všetkým známym účastníkom, resp. nezistila riadne okruh účastníkov, keď nekonala s právnymi nástupcami po už zomrelom I. (teda so žalobcami). Podanie bolo doručené správneho orgánu dňa 08.11.2005.

Katastrálny úrad rozhodnutím č. Xo 53/2005 zo dňa 12.01.2006 rozhodnutie správy katastra zrušil dôvodiac tým, že správa katastra nezistila riadne okruh účastníkov konania v zmysle § 14 ods. 1 SP. V odôvodnení však súhlasil s posúdením predloženej verejnej listiny, na základe ktorej správa katastra správne zapísala J. ako jedinú vlastníčku nehnuteľnosti.

Na odvolanie J. žalovaný správny orgán rozhodnutím č. LPO 1349/2006 zo dňa 10.04.2006 rozhodnutie katastrálneho úradu zrušil, a to z dôvodu uplynutia trojročnej zákonnej lehoty v zmysle § 68 ods. 1 SP. V odôvodnení uviedol, že podnet od žalobcov bol katastrálnemu úradu doručený dňa 08.11.2005. Správny orgán dňa 10.11.2005 žiadal žalobcov 1/ až 3/ o predloženie podkladov k uvedenému podnetu. Upovedomenie o začatí správneho konania - konania o preskúmanie rozhodnutia správy katastra zo dňa 08.11.2002 - však bolo vydané až dňa 28.11.2005 a prvému z účastníkov (J.) bolo doručené až dňa 02.12.2005. Žalovaný uviedol, že správne konanie ovládané zásadou oficiality, sa považuje za začaté dňom, keď správny orgán urobí prvý úkon voči účastníkom konania a za takýto prvý úkon je treba považovať doručenie upovedomenia o začatí konania (§ 24 až § 26 SP). Keďže upovedomenie bolo doručené prvému z účastníkov až poduplynutí trojročnej lehoty, katastrálny úrad už nemohol rozhodnutie správy katastra v mimoodvolacom konaní zrušiť.

Podľa § 65 SP rozhodnutie, ktoré je právoplatné, môže z vlastného alebo iného podnetu preskúmať správny orgán najbližšie vyššieho stupňa nadriadený správneho orgánu, ktorý toto rozhodnutie vydal (§ 58), ak ide o rozhodnutie ústredného orgánu štátnej správy, jeho vedúci na základe návrhu ním ustavenej osobitnej komisie (§ 61 ods. 2) /ods. 1/.

Správny orgán príslušný na preskúmanie rozhodnutia ho zruší alebo zmení, ak bolo vydané v rozpore so zákonom, všeobecne záväzným právnym predpisom alebo všeobecne záväzným nariadením. Pri zrušení alebo zmene rozhodnutia dbá na to, aby práva nadobudnuté dobromyseľne boli čo najmenej dotknuté /ods. 2/.

Podľa § 68 SP správny orgán nemôže mimo odvolacieho konania rozhodnutie zrušiť alebo zmeniť po uplynutí troch rokov od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia /ods. 1/.

Proti rozhodnutiu, ktorým sa zrušuje alebo mení rozhodnutie mimo odvolacieho konania, sa možno odvolať (podať rozklad). Ak správny orgán oznámil, že začal preskúmať rozhodnutie mimo odvolacieho konania, na preskúmanie a na rozhodnutie o odvolaní sa nevzťahuje lehota podľa odseku 1 /ods. 2/.

Podľa § 18 SP konanie sa začína na návrh účastníka konania alebo na podnet správneho orgánu /ods. 1/.

Konanie je začaté dňom, keď podanie účastníka konania došlo správneho orgánu príslušnému vo veci rozhodnúť. Pokiaľ sa konanie začína na podnet správneho orgánu, je konanie začaté dňom, keď tento orgán urobil voči účastníkovi konania prvý úkon /ods. 2/.

O začatí konania správny orgán upovedomí všetkých známych účastníkov konania; ak mu účastníci konania alebo ich pobyt nie sú známi, alebo pokiaľ to ustanovuje osobitný zákon, upovedomí ich o začatí konania verejnou vyhláškou /ods. 3/.

Predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu o zamietnutí žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. LPO 1349/2006 zo dňa 10.04.2006, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací primárne v medziach odvolania preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami účastníkov konania a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil napadnuté rozhodnutie a postup

správneho orgánu.

Medzi účastníkmi ostalo sporným, či katastrálny úrad dodržal zákonnú trojročnú lehotu vyplývajúcu z ustanovenia § 68 ods. 1 SP, keď žalovaný a účastníčka konania tvrdili, že lehota uplynula, no žalobcovia trvali na tom, že konanie o preskúmaní rozhodnutia správy katastra mimo odvolacieho konania začal katastrálny úrad v rámci uvedenej lehoty.

Podľa Najvyššieho súdu ustanovenie § 68 SP obsahuje zákonné podmienky (ktoré musia byť splnené kumulatívne) stanovujúce, kedy môže príslušný správny orgán preskúmať správne rozhodnutie mimo odvolacieho konania. Týmto podmienkami sú jednak nadobudnutie právoplatnosti preskúmavaného rozhodnutia a jednak skutočnosť, že od právoplatnosti rozhodnutia ešte neuplynuli tri roky. Uvedená lehota sa na konanie nevzťahuje len za podmienky, že správny orgán v rámci nej oznámi, že bude právoplatné rozhodnutie preskúmať, to znamená, že po oznámení o začatí konania môže správny orgán vydať samotné rozhodnutie o zmene či zrušení právoplatného rozhodnutia mimo odvolacieho konania bez ohľadu na plynutie tejto trojročnej lehoty (rozhodnutie teda nemusí byť vydané v rámci trojročnej lehoty).

Rozhodnutie správy katastra nadobudlo právoplatnosť dňom 28.11.2002. Týmto dňom začala plynúť trojročná objektívna lehota v zmysle § 68 ods. 1 SP, teda lehota, v rámci ktorej sa konanie o preskúmanie rozhodnutia správy katastra mimo odvolacieho konania muselo minimálne začať. Koniec lehoty pripadol na 28.11.2005 (pondelok), ako na deň, ktorý sa označením zhoduje s dňom, kedy lehota začala plynúť.

Odvolací súd zdôrazňuje, že konanie o preskúmanie správneho rozhodnutia mimo odvolacieho konania je ovládané zásadou oficiality a teda aj ak účastník konania podá správne orgánu podnet na začatie takéhoto konania, stále ide o konanie ex offio (uvedené správne konanie je v podstate prostriedkom dozoru nadriadeného správneho orgánu pri dodržiavaní zákonov správnymi orgánmi nižšieho stupňa) a takýto podnet fyzickej osoby, hoc aj účastníka konania, nemá účinky návrhu na konanie. Správne konanie, ktoré začína ex offio na podnet správneho orgánu je v zmysle § 18 ods. 2 veta druhá SP začaté dňom, keď tento orgán urobil voči účastníkovi konania prvý úkon. Ak je účastníkov konania viac, konanie začne oznámením prvému z nich.

V predmetnej veci sa žalobcovia 1/ až 3/ domáhali prieskumu rozhodnutia správy katastra mimo odvolacieho konania, avšak správny orgán oznámil, že rozhodnutie začal preskúmať až upovedomením o začatí konania, ktoré síce bolo vyhotovené v posledný deň lehoty, no oznámené v súlade s § 18 SP v spojení s § 24 SP bolo jednému z účastníkov konania až po uplynutí trojročnej lehoty. Nemožno súhlasiť so žalobcami, že na dodržanie lehoty postačovalo vydať upovedomenie o začatí konania pred uplynutím lehoty a nebolo podstatným, kedy sa čo len jeden z účastníkov konania skutočne o začatí konania dozvedel. Odvolací súd zdôrazňuje, že z výkladu ustanovenia § 18 ods. 2 veta druhá SP jednoznačne vyplýva, že konania ex offio sa začnú oznámením účastníkovi konania. Ako správne argumentovala účastníčka konania, v takomto prípade ide o právny úkon adresovaný a ten nadobudne právne účinky až po tom, čo dôjde do sféry pôsobnosti jeho adresáta. Jednoznačne teda uvedené konanie začalo až dorúčením upovedomenia prvému z účastníkov konania a to nastalo až po uplynutí trojročnej objektívnej lehoty.

Keď teda žalovaný správny orgán zrušil rozhodnutie katastrálneho úradu o zrušení rozhodnutia správy katastra a urobil tak z dôvodu uplynutia trojročnej prekluzívnej lehoty, v rámci ktorej sa konanie o preskúmanie mimo odvolacieho konania malo začať, rozhodol v súlade so zákonom a preto krajský súd správne žalobu zamietol.

Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že krajský súd už raz vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 1S/287/2006-45 zo dňa 08.09.2009, ktorým žalobe žalobcov vyhovel. Rozsudok bol však v odvolacom konaní zrušený uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžo/88/2009 zo dňa 09.09.2010, a to z dôvodu nepribratia účastníčky J. do konania. Hoci odôvodnenie rozsudku krajského

súdu bolo v oboch prípadoch úplne totožné, krajský súd v pôvodnom konaní žalobe z totožných dôvodov vyhovel, no v tomto konaní žalobu zamietol.

Najvyšší súd sa nestotožňuje s názorom krajského súdu, že lehota vyplývajúca z § 68 ods. 1 SP sa na konanie riadené zásadou oficiality nevzťahuje. Takýto názor nemá žiadnu oporu v zákone a je nedôvodný, pretože všetky konania o preskúmanie správneho rozhodnutia mimo odvolacieho konania sú konaniami začatými ex offio a navyše argumentácia krajského súdu je rozporná, keď na jednej strane tvrdí, že lehota sa na konania začaté ex offio nevzťahuje, no zároveň tvrdí, že lehota v danom prípade neuplynula.

Napriek uvedenému Najvyšší súd rozsudok krajského súdu s poukazom na § 219 ods. 1 OSP ako vo výroku vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c a § 250k ods. 1 OSP tak, že žalobcom vzhľadom na ich neúspech v konaní náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.